

ЗМІСТ

ПЕРЕДУМОВА	8
------------------	---

Частина I

ТЕОРЕТИЧНИЙ КУРС ДИСЦИПЛІНИ «МАКРОЕКОНОМІКА»

Тема 1. Введення в макроекономіку

1.1. Становлення і розвиток макроекономіки як науки	10
1.2. Предмет і функції макроекономіки	14
1.3. Макроекономіка і економічна політика	17
1.4. Специфіка макроекономічного дослідження	19

Тема 2. Суспільне відтворення

2.1. Суспільне відтворення як основа національної економіки	29
2.2. Структура сукупного суспільного продукту, проблема його реалізації	32

Тема 3. Макроекономічні показники в системі національних рахунків

3.1. Становлення і сутність системи національних рахунків	48
3.2. Принципи обчислення макроекономічних показників	53
3.3. Валовий внутрішній продукт, методи його обчислення	56
3.4. Номінальний і реальний ВВП. Дефлятор	60
3.5. Валовий національний дохід і показники на чистій основі	61

Тема 4. Національний дохід і його використання

4.1. Сутність національного доходу	68
4.2. Розподіл і перерозподіл національного доходу	70
4.3. Фонд споживання і доходи населення	77
4.4. Показники розподілу доходів та рівня життя	80

Тема 5. Ринок благ. Споживання, заощадження та інвестиції	
5.1. Ринок благ і основні підходи до пропорцій суспільного продукту	85
5.2. Функції споживання і заощадження	88
5.3. Сутність інвестицій, основні підходи до їхнього формування	95
5.4. Кейнсіанська функція інвестицій	97
5.5. Мультиплікатор і акселератор	101
Тема 6. Модель сукупного попиту та сукупної пропозиції	
6.1. Сукупний попит, його складові	107
6.2. Сукупна пропозиція. Крива сукупної пропозиції	110
6.3. Рівновага сукупного попиту та сукупної пропозиції	115
Тема 7. Ринок грошей, його рівновага	
7.1. Сутність грошей. Зміст грошової маси	120
7.2. Ринок грошей, його функції	123
7.3. Пропозиція грошей	124
7.4. Попит на гроші	126
7.5. Рівновага на ринку грошей	132
Тема 8. Класична модель макроекономічної рівноваги	
8.1. Основні положення класичної моделі макроекономічної рівноваги	135
8.2. Праця як головний ресурс у класичній моделі рівноваги	139
8.3. Макроекономічна рівновага на ринку грошей, товарів та заощаджень	143
8.4. Загальна рівновага класичної макромоделі	146

Тема 9. Рівновага у моделі IS-LM

9.1. Основні положення кейнсіанської моделі макроекономічної рівноваги	149
9.2. Ринок товарів і платних послуг та його рівновага (крива Хікса-Хансена). Кейнсіанська модель товарного ринку	150
9.3. Ринок грошей та цінних паперів. Крива Хікса-Хансена для ринку грошей та цінних паперів	156
9.4. Рівновага на ринку робочої сили. Загальна модель Хікса-Хансена	158
9.5. Модель рівноваги відкритої національної економіки (Модель Манделла-Флемінга)	160
9.6. Модель макроекономічної рівноваги економіки України	162

Тема 10. Ринок праці. Зайнятість та безробіття

10.1. Ринок праці, його особливості	165
10.2. Рівновага на ринку праці	168
10.3. Зайнятість та її форми	172
10.4. Причини і форми безробіття	176
10.5. Наслідки безробіття. Державне регулювання ринку праці	181

Тема 11. Інфляція та антиінфляційна політика

11.1. Сутність інфляції, її причини та види	185
11.2. Наслідки інфляції. Крива Філіпса	193
11.3. Сутність та методи антиінфляційного регулювання економіки	197
11.4. Варіанти антиінфляційної політики	200

Тема 12. Економічне зростання

12.1. Сутність економічного зростання, його показники	204
12.2. Фактори і типи економічного зростання	208
12.3. Основні моделі економічного зростання	212
12.4. Економічний розвиток, його показники	216

Тема 13. Циклічність економічного розвитку	
13.1. Природа і специфіка економічних циклів	219
13.2. Промисловий цикл, його фази. Особливості сучасного циклу.	223
13.3. Довгі хвилі в економіці	228
Тема 14. Фіскальна політика держави	
14.1. Сутність, види та завдання фіскальної політики держави.	232
14.2. Бюджетна система. Державний бюджет, його стан та обмеження.	234
14.3. Державний борг та його вплив на національну економіку.	241
14.4. Взаємозв'язок монетарної та фіскальної політики держави.	243
Тема 15. Монетарна політика	
15.1. Механізм функціонування грошового ринку.	248
15.2. Центральний банк як суб'єкт монетарної політики та механізм створення грошей.	250
15.3. Сутність монетарної політики та її стратегії.	258
Тема 16. Макроекономічна політика у відкритій економіці	
16.1. Міжнародний поділ праці. Форми міжнародних відносин. Теорії міжнародної торгівлі.	265
16.2. Платіжний баланс. Зовнішньоекономічна політика національної економіки.	273
16.3. Рівновага товарного, грошового та зовнішнього ринків.	277

Частина II

ПРАКТИКУМ – ТРЕНІНГ З ДИСЦИПЛІНИ «МАКРОЕКОНОМІКА»

Тема 1.	Введення в макроекономіку	284
Тема 2.	Суспільне відтворення	291
Тема 3.	Основні макроекономічні показники в системі національних рахунків	299
Тема 4.	Національний дохід і його використання	307
Тема 5.	Ринок благ. Споживання, заощадження та інвестиції	315
Тема 6.	Модель сукупного попиту та сукупної пропозиції	323
Тема 7.	Ринок грошей, його рівновага	331
Тема 8.	Класична модель макроекономічної рівноваги	338
Тема 9.	Рівновага у моделі IS-LM	347
Тема 10.	Ринок праці. Зайнятість та безробіття	356
Тема 11.	Інфляція та антиінфляційна політика	364
Тема 12.	Економічне зростання	371
Тема 13.	Циклічність економічного розвитку	379
Тема 14.	Фіскальна політика держави	387
Тема 15.	Монетарна політика	394
Тема 16.	Макроекономічна політика у відкритій економіці	402
	Відповіді на тести	409
	Розв’язання та відповіді до задач	412
	СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ	424

ПЕРЕДУМОВА

Розвиток трансформаційних процесів в сучасному світі обумовлює необхідність підготовки високопрофесійних, творчо мислячих фахівців, здатних вчитися, самостійно аналізувати соціально-економічні реалії та робити відповідні висновки. Важливу роль у цьому процесі відіграє пізнання фундаментальних основ функціонування і розвитку національного господарства, яке є об'єктом дисципліни «Макроекономіка».

Макроекономіка є наукою, яка досліджує закономірності функціонування національного господарства як єдиного організму, як системи відносин всієї національної економіки. Вивчення макроекономіки дає змогу не тільки пізнавати основні закони і категорії, але й застосовувати макроекономічні принципи до подій минулого та сучасного життя, розуміти перспективи економічного розвитку, фактори та механізми досягнення соціально-економічного прогресу держави. Це особливо важливо в умовах економічних зрушень, які відбуваються в Україні. Теоретичне усвідомлення об'єктивних тенденцій розвитку загальноцивілізаційного процесу дає можливість бачити єдність теорії і практики господарювання, зіставляти економічні процеси, з розумінням ставитися до всього раціонального з теоретичних і практичних надбань світової економічної думки.

У підручнику змістовно і обґрунтовано розкриваються основні макроекономічні проблеми. Висвітлюються особливості підходів класичної та кейнсіанської теорій до ключових питань макроекономіки. Теоретичні положення та моделі ілюструються схемами, графіками, таблицями.

Підручник складається з двох частин.

У першій частині висвітлені теоретико-методологічні положення макроекономіки. Досліджуються питання суспільного відтворення та його моделей; аналізуються основні макроекономічні показники та методи їхнього обчислення; дається обґрунтування факторів виробництва та розподілу національного доходу; аналізуються функції споживання, заощадження та інвестицій; досліджується функціонування агрегованих сегментів національної

економіки та концепції макроекономічної рівноваги на основі принципів класичної та кейнсіанської економічних теорій; розкриваються проблеми циклічного розвитку економіки та її економічного зростання, безробіття та інфляції; висвітлюються особливості фіскальної та монетарної макроекономічної політики.

У другій частині підручника надано практикум-тренінг у відповідності до тем першої частини. Практикум містить питання, тести і задачі для самоконтролю. Для перевірки здобутих знань наведено відповіді на тести та розв'язання задач.

Такий формат і зміст підручника має сприяти ефективному та творчому опануванню дисципліни «Макроекономіка» в контексті сучасних вимог до змісту та якості вищої освіти. Рекомендується студентам та викладачам, науковцям та практичним працівникам.